

Meerjarenprogramma Stadsontwikkeling 2022 - 2025 hst 1,3,4

POLITIEKE WOENSDAG WOENSDAG 12 JANUARI 19.30

Voorzitter: C. Nieuwenhout (GroenLinks)

Namens de raad: F. Folkerts (GroenLinks), R. van Niejenhuis (PvdA), T. Rustebiel (D66), J. Dijk (SP), G. de Vries, S. van der Pol (VVD), T. Moorlag (ChristenUnie), W. Pechler (PvdD), J. de Haan (CDA), R. Staijen (Stadspartij/100%Groningen), S. Bosch (Student&Stad), D. Ram (PVV)

Namens het college: R. van der Schaaf, P. Broeksma

Namens de griffie: W. Bierman

Meerjarenprogramma Stadsontwikkeling 2022 - 2025 hst 1,3,4

00:03:22

Voorzitter: Dames en heren, voor mijn gevoel staat de microfoon echt enorm hard, ik weet niet of dat harder dan normaal is. Ja. Hartelijk welkom bij de bespreking van het meerjarenprogramma stadsontwikkeling 2022 -2025: hoofdstuk één Perspectief, hoofdstuk drie Wonen en hoofdstuk vier Mobiliteit en de prestatieafspraken 2022 tussen de woningcorporaties, huurdersorganisaties en de gemeente. En in combinatie met het jaarlijks gesprek over gemeentelijke lobby inzake verstedelijking en mobiliteit. En wat dit laatste betreft kunnen we misschien overwegen om dat nu achterwege te laten vanwege de beperkte tijd van deze sessie.

00:11:39

Voorzitter: We hebben dus een meningsvormende sessie dus het is de bedoeling dat er geen technische vragen meer worden gesteld, maar vooral het uitwisselen van meningen, dat is jullie allemaal bekend. En in verband met de ingelaste raadsvergadering om kwart over negen hebben we tot uiterlijk negen uur de tijd, en dit is korter dan oorspronkelijk gepland dus vandaar wil ik jullie in ieder geval allemaal vragen om daar in je woordvoering rekening mee te houden en ook begrip te hebben wanneer ik het debat eerder afkap dan ik normaal zou doen, want we hebben niet langer net tot negen uur. Het is ongeveer vier minuten per fractie om de zienswijzen is te delen en het college heeft vijftien minuten. Wie zou ik dan als eerste het woord mogen geven.

00:12:27

Onbekende spreker: Voorzitter, misschien dan even dat ordevoorstel van het gesprek over de lobby dat doen we dan nu niet? Zullen we dat dan op een ander moment agenderen als daar behoefte aan is?

00:12:38

Voorzitter: Heeft iemand er bezwaar tegen om dat uit te stellen?

00:12:42

Onbekende spreker: Oké.

00:12:43

Voorzitter: Hartstikke mooi, dan is dat bij deze in ieder geval besloten en dan zal de agendacommissie kijken wanneer dat het beste wel plaats kan vinden. Wie zou dan het woord willen voor de woordvoering, de heer Pechler?

Meerjarenprogramma Stadsontwikkeling 2022 - 2025 hst 1,3,4

00:13:00

De heer Pechler: Dank Voorzitter. Door die agenda wijziging hebben we nu wat minder tijd dan normaal voor de meerjarenprogramma's maar aan de andere kant heel veel nieuws onder de zon is het ook niet. Eerst mobiliteit: als Partij voor de Dieren zijn we blij met de memo van wethouder Broeksma over het verkeersveiliger maken van de Eemskanaal Zuidzijde. Daar wachten de omwonenden al lang op, dus het is mooi dat het uiteindelijk gebeurt, zeg ik ook niet geheel zonder eigenbelang als iemand die daar graag fietst. Wat de andere inspraakreacties betreft, wil mijn fractie vragen aan de wethouder om in te gaan op de veelvuldig genoemde vraagstukken rondom verkeersveiligheid in Vinkhuizen, met name op de Edelsteenlaan en de beloofde evaluatie van de dertigkilometerzone van de Kerkstraat in Hoogkerk die uitgesteld is door corona. Dan wonen: we zijn blij dat het College van mening is dat het middensegment ook niet meer als midden te beschouwen is en dat er meer ruimte moet komen voor goedkope koopwoningen. We kijken uit naar de discussienota hierover, evenals het nieuwe short stay beleid. Wat betreft de opkoopbescherming, misschien gaan we die nog bespreken in een meningsvormende vergadering, alhoewel het best wel krap wordt volgens mij in de agenda, maar kan het niet eerder ingevoerd worden dan één maart en kan dat maximum van driehonderdvijfduizend euro niet omhoog om een waterbedeffect te voorkomen. Dan over huurwoningen: we maken ons zorgen over de achterstand bij de huurcommissie maar wat betreft de prestatieafspraken kijken we uit naar de concrete aanpak van hittestress bij corporatiewoningen. Als iemand die in een studio woonde, waar het kwik in de zomer de 39 graden aantikte, weet ik dat daar met extra groen en zonweringen en betere isolatie zoveel grond te winnen is. Ook zijn we enthousiast over de grote aantallen nulredenwoningen die de komende jaren worden toegevoegd aan de voorraad, maar eigenlijk zou dat al de standaard moeten zijn bij alle nieuwbouw. We lezen dat er recent een onderzoek is gestart naar de haalbaarheid van honderdvierenveertig verpleeghuisplaatsen in Beijum. Voorzitter, het voormalige Innersdijk is in 2012 gesloopt. We zijn inmiddels tien jaar verder, hoe kan het in vredesnaam dat het terrein nog altijd braak ligt en zo een doorn in het oog is voor iedereen in Beijum-Oost. Kan het college dat toelichten? Het is goed dat de gemeentelijke heffingen beter inzichtelijk worden gemaakt of meer worden kwijtgescholden voor inwoners uit lage inkomensgroepen. Wat dat betreft heb ik ook nog wel een suggestie: op Woningnet staat nu per woning alleen de netto huurprijs en de servicekosten genoemd. Kan er niet een indicatie van het gemiddelde energieverbruik voor een éénpersoonshuishouden en de gemeentelijke belastingen en bijvoorbeeld een internet abonnement, wat tegenwoordig ook bijna iedereen heeft, bij worden genoemd, waarbij dan duidelijk wordt vermeld dat het schattingen zijn of indicaties of gemiddelden, maar waardoor mensen, zeker nieuwe huurders die nog nooit eerder op zich zelf hebben gewoond wel inzichtelijk kunnen krijgen welke kosten er nog allemaal bovenop die huur komen? Voorzitter, ook graag nog een reactie van het College of zij naast wegverkeerslawaai, spoorlawaai en industriellawaai ook het lawaai van evenementen als een legitieme vorm van omgevingslawaai acht. En als allerlaatste nog de compacte stad: één van de ingezonden brieven benoemden het al die steeds uitbreidende bedrijventerreinen langs de stad en hoe compact is de stad nog als we straks een datacenter van twintig hectare gaan vergunnen en ook een bedrijventerrein Meerstad naast de A7 gaan intekenen. Graag een reactie. We lezen ook dat er jaarlijks dertigduizend vierkante meter extra groen wordt toegevoegd door overbodige verharding te

Meerjarenprogramma Stadsontwikkeling 2022 - 2025 hst 1,3,4

vervangen. Maar die mooie woorden willen we toch wel even wat nuanceren want er verdwijnt volgens mij minstens evenveel extra groen door alle nieuwe bebouwing. Dat datacenter alleen al bijvoorbeeld is al zo'n tweehonderdduizend vierkante meter. Voorzitter, omwille van de tijd laat ik het hierbij.

00:16:24

Voorzitter: Hartelijk dank en dat is inderdaad mooi binnen de tijd. Welke fractie zou ik dan het woord mogen geven? Ja, de PvdA?

00:16:33

Spreker PvdA: Ja, dank Voorzitter. Voorzitter, de afgelopen twee jaar, maar de jaren daarvoor ook zijn er een flink aantal visies door het College opgesteld. Dat schrijft men ook hier in het meerjarenprogramma mobiliteit, wijkvernieuwing, duurzame energie noem maar op. Wat betreft de raad en zeker ook wat betreft onze fractie stuk voor stuk visies die de juiste zaken prioriteren en die ook in samenhang zijn opgesteld. In de jaren die nu komen zijn jaren van uitvoering. Het is goed ook dat het college ervoor kiest om in dit meerjarenplan vlak voor de verkiezingen naar de planning, de inhoud en de middelen bij elkaar te brengen en geen nieuwe ambities op te nemen. Voorzitter, ik zei er zijn veel visies gemaakt maar er is natuurlijk ook ongelooflijk veel gebeurd en dat is toch ook wel goed om even vast te stellen. Er is niet alleen maar geschreven en gepraat er is ook ongelooflijk veel gedaan, en dat is ook belangrijk, want we willen naar een gemeente waar het goed leven is, waar iedereen mee kan doen, waar het een fijne plek is om te wonen en te ontmoeten, waar we de economie versterken en waar we verduurzamen. Wij hebben het meerjarenplan dan ook met instemming gelezen. We zien de vertaalslag van visie naar uitvoering die we graag willen zien en ik heb een paar korte opmerkingen bij de door u genoemde drie hoofdstukken. In het hoofdstuk één Perspectief, noemt het College dat het noodzakelijk is om een schaa sprong te maken in de organisatie. Ik ben benieuwd of het College daarbij wat beelden kan wisselen. Hoe ziet dat eruit? Wanneer moet dat gebeuren? Hoe gaan we het organiseren? En we hebben al meegegeven dan de PvdA heel graag continuïteit ziet in de mensen die voor de gemeente Groningen werken. De ambities van Groningen zijn enorm. Dat is niet uit luxe, maar dat is uit noodzaak. We groeien in huizen, we groeien in economie, in voorzieningen in mobiliteit, en we willen ook nog groen en natuur en biodiversiteit. En de PvdA vraagt zich een beetje af, als je het meerjarenplan leest: wat kunnen we eigenlijk allemaal als één gemeente of één stad organiseren? Er wordt wel verwezen naar regio Groningen-Assen waarin wordt samengewerkt, maar ik vraag me toch ook af en toe wel af: de regio deelt deze uitdagingen met ons, kunnen we niet wat meer samenwerken met de gemeenten om ons heen? Ik zou daar wel eens het College op willen horen reageren. Specifiek dan ten aanzien van wonen, in hoofdstuk drie, zien we dat de groeiverordeningen de absolute prioriteit heeft, maar heel terecht in deze tijd, goed per locatie uitgewerkt, goed werk van het college. Maar we zijn wel erg benieuwd naar hoe krijgen we nou nog meer betaalbare woningen en we zien ook heel erg uit naar bijvoorbeeld de programmering van fase twee van Meerstad die we later dit jaar verwachten. Over mobiliteit dan nog de enorme uitdaging om de groei van mobiliteit dat in te perken om te verduurzamen om een stad te ontwikkelen, ook met mobiliteit in het achterhoofd. Dat is hier behoorlijk goed verwoord in concrete programma's, de mobiliteitsvisie is natuurlijk nog vers, die moet helemaal worden uitgewerkt. Maar wat we nog niet zien is die samenhang in de ontwikkeling aan de westzijde

Meerjarenprogramma Stadsontwikkeling 2022 - 2025 hst 1,3,4

van de stad, er is al eens gesproken over een westflankstudie, maar ik heb even niet concreet wanneer die komt. Kan het college nog iets zeggen over of dat eventueel nog impact heeft op die woningbouwlocaties. Volgt het gewoon uit de woningbouwlocaties en organiseren we het of is er ook nog een beperking en heeft het impact op woningbouwlocaties. Daar ben ik wel benieuwd naar of daar iets over te zeggen is. En tot slot nog een vraag over mobiliteit, over de educatie van schoolkinderen. Daar is altijd veel aandacht voor geweest, maar nu, in coronatijd zijn scholen ook steeds dicht en ik vraag me even af: kunnen we dat nog steeds organiseren of halen we daar die targets nu niet in en missen heel veel kinderen nu eigenlijk die voorlichting. Tot zover, Voorzitter.

00:20:04

Voorzitter: Hartelijk dank. Ik zag net de Stadspartij al voor woordvoering, de heer Staijen.

00:20:09

De heer Staijen: Dank u wel en ook namens 100%, Voorzitter. Ja, drie meerjarenplannen, beleidsarm dus er stonden grote nieuwe financiële ambities en dat brengt mij eigenlijk gelijk bij het stedelijk investeringsfonds want dat loopt leeg. Voor alle drie de meerjarenplannen die vanavond aan de orde komen zijn er na 2023 onvoldoende of zelfs totaal geen middelen meer beschikbaar. Ja, dat mag dan het volgende college oplossen maar ik zie helaas de volgende OZB-verhoging alweer opduiken. Voorzitter, ik zou me voornamelijk richten op het meerjarenplan wonen, want de beide andere zijn kortgeleden al uitgebreid doorgesproken bij onder andere de mobiliteitsvisie en de begroting. Binnen een uur geleden is er al uitgebreid gesproken over het tekort aan sociale huurwoningen en in dat kader vind ik het streven naar gemiddeld tweehonderdveertig woningen per jaar in deze sector veel te weinig. Want bij gemiddeld vijftienhonderd nieuwbouwwoningen per jaar kom ik op een berekening van zestien procent. De wethouder heeft een andere rekenmachine, die denkt dat het 30 procent is. Maar goed, dus volgens mij nog steeds zeg ik, je hoeft het steef percentage niet te verhogen, maar je moet wel waarmaken wat er is afgesproken. Er staat heel veel in de plannen. Maar eigenlijk is alleen Meerstad echt flink aan het bouwen en daar is nou helaas heel erg weinig sociale huur. De Held III sukkelt al jaren en gaat volgens de laatste berichten niet meer vóór 2024 bouwen. Hoezo noemen we dat een versnelling? Dan de Oosterhamrikzone daar komt grootschalige nieuwbouw en dat moet een gebied worden, en dan citeer ik uit het meerjarenplan, waar de buitenruimte primair voor de bewoners is. Nou, leg dat maar uit in de Vinkenstraat waar die bus door je tuintje gaan razen. Dan worden de prestatieafspraken met de corporaties: ze gaan uit van ruim zestienhonderd woningen netto erbij in vier jaar. Dat lijkt erg veel, maar dat is inclusief de zogenaamde flexwoningen en flex zal best nodig zijn, want we lopen nu eenmaal tegen enorme tekorten aan. Maar het is een relatief dure en vooral ook een tijdelijke oplossing, aanvullend op dit moment om de nood te lenigen oké. Maar het moet geen vervanging worden voor echte duurzame bouw. Dan, Voorzitter, veel mensen, het is net ook al gerefereerd, moeten steeds langer zelfstandig blijven wonen. Ook wordt er ingezet, dus op een zogenaamde nultredenwoningen, vroeger heette dat anders-generatie-vrije-woningen of zoiets maar goed. Ik herhaal de waarschuwing dat daarvoor veel meer nodig is dan alleen maar het stapelen van bakstenen. Denk aan de bereikbaarheid voor die mensen die slecht ter been zijn, het OV wat niet dicht in de wijken of dorpen meer komt, de thuiszorg die er moet zijn, aanrijtijden zelfs voor hulpdiensten die soms te lang zijn als je op een ambulance zit te wachten, ja zelfs voor de

Meerjarenprogramma Stadsontwikkeling 2022 - 2025 hst 1,3,4

dagelijkse boodschappen zal moeten gekeken worden naar oplossingen, want dat is ook niet zo makkelijk meer dan op die afstanden. Er komen nu nieuwe lokale hubs in wijken en dorpen en misschien zijn die een oplossing voor een deel van deze problemen, ik weet het niet. Voorzitter, uitbreiding van de midden sector, zowel huur als koop, dat is heel hard nodig. Mijn fractie roept dit al jaren. Nog steeds is dat niet echt geconcretiseerd in dit meerjarenplan. Naast de blokkering van de stad, voor een grote groep mensen die hier echt hard nodig zijn voor de normale dagelijkse gang van zaken, houdt dit ook de doorstroming tegen vanuit de goedkope huurwoningen waardoor daar weer minder woonruimte vrijkomt. Tot slot dit: het tekort aan studentenhuisvesting, het wordt geschat op 1300 wooneenheden en er wordt nog een flinke stijging verwacht van het aantal studenten in Groningen, vooral van internationale studenten dat hier komt te wonen. De noodopvang aan het begin van het studiejaar - trouwens aan het begin van het studiejaar, zelfs nu is die nog niet helemaal gesloten geloof ik - er zou nog minstens vier jaar nodig zijn. Dan is heel opvallend het verschil in uitkomsten tussen de gemeentelijke monitoring en die van Kences. De uitkomsten qua zoektijd en woonlasten verschillen meer dan 50 procent. Nou kan je, als je peilt best verschillen hebben, maar 50 procent verschil, hoe verklaar je dat in godsnaam en ja waar moet je dan nog op sturen? De Stadspartij Voorzitter, heeft regelmatig gepleit voor een grote studentencampus op het Zernike terrein en dat herhaal ik hier nogmaals, voor nu ook namens 100% Groningen. Dank u wel.

00:24:38

Voorzitter: Dank u wel voor de woordvoering. Welke fractie zou ik dan het woord mogen geven, Student en Stad?

00:24:48

Spreker Student en Stad: Ja, dank u wel voorzitter. Ik ga mij beperken of in ieder geval ik ga beginnen met het meerjarenprogramma wonen en dan kijk ik of ik nog wat tijd over heb om nog iets andere dingen zeggen over andere onderwerpen. Wat ons betreft kan je de woningcrisis en de woningproblematiek opdelen in twee onderdelen. Het ene is het bouwen en voor wie bouw je dan en welke keuzes maak je daarin en het andere is beschermen van huurders. Allereerst over het bouwen: daar moet heel erg veel bijgebouwd worden voor alle groepen en dat is denk ik evident voor iedereen die hier zit. Maar wat ons betreft komt er een nieuwe Bouwjong!, een Bouwjong! drie punt nul, die zo snel mogelijk ontwikkeld gaat worden, zodat we ook in de komende jaren plannen kunnen maken. Waar, hoe, op welke manier gaan we nieuwe woningbouw realiseren voor jongeren? Ook willen wij graag een actieplan samenwonen. Een plan dat de gemeente opstelt hoe we ervoor gaan zorgen dat er weer nieuwe kamers bijkomen waarin studenten en jongeren samen kunnen wonen, met gedeelde voorzieningen, dat je eenzaamheid tegengaat en dat je de kosten kan delen. Tot slot, over bouwen zien wij dat de gemeente nu toch wel wat is gaan temporiseren in de uitvoering en het klaarmaken van bepaalde plekken in de gemeente Groningen en in een crisis als deze vinden wij dat toch wel een bijzondere keuze. Er staat niet: we doen heel erg ons best het ambtelijk apparaat uit te breiden of alles eraan te doen om het wel tegelijkertijd te kunnen ontwikkelen maar we kiezen er nu voor om sommige plekken later te gaan ontwikkelen en we zijn heel erg benieuwd wat de reden daarvoor is en wat de alternatieven daar eventueel voor zouden kunnen zijn. Graag een reactie van de wethouder. Dan over het beschermen van huurders en in de vorige discussie ging het er ook al een

Meerjarenprogramma Stadsontwikkeling 2022 - 2025 hst 1,3,4

beetje over, maar er zijn heel veel zaken die we nu doen. Allereerst, waar ik het over ga hebben is de verhuurdersvergunning. En we hebben nu een tijdje de verhuurdersvergunning, twee jaar, en er wordt een beeld geschetst dat we daar ook al heel veel mee doen, maar eigenlijk is het enige wat dat nu als effect heeft, is een preventieve werking. De verhuurders die zijn nu bang dat ze misschien hun vergunning verliezen, maar handhaven daarop doen we nog niet. Er is nog geen handhavingsprotocol en tot overmaat van ramp is het zo dat huurders die in de knel zitten, niet zeker weten dat ze kunnen blijven wonen waar ze wonen, op het moment dat ze een melding doen. Dus hoeveel mensen maken geen melding omdat ze niet weten of ze wel goed beschermd zijn? En daar is nog steeds geen plan voor. En als je het dan kijkt over het dashboard wat er nu gemaakt is over de verhuurdersvergunning dan snap ik op zich de zaken die daarin staan, Dat zijn inderdaad belangrijke, en hele logische dingen waarvan je zegt: nou, dan ben je niet goed bezig als verhuurder. Maar waarom kiezen we er nou voor om niet de huurcommissie daarin te betrekken? Dat de motie is aangenomen, de uitspraken van de huurcommissie zouden daarin betrokken worden, maar vanwege prioritisering, staat in het meerjarenprogramma, is daar niet voor gekozen. Terwijl op het moment dat jij een zaak bij de huurcommissie verliest, dan ben jij een malafide huisbaas. Dat betekent dat jij één van die waarschuwingen moet krijgen voor de verhuurdersvergunning en dat als dat vaker gebeurt, dat je verhuurdersvergunning ingepakt kan worden. In het meerjarenprogramma staat dat dat kan, maar dat we dat niet doen omdat het geen prioriteit heeft. En wij willen heel graag weten waarom dat geen prioriteit heeft van de wethouder. Dan over het short stay en ook daarin, het is een beetje een terugkerende lijn is dat we zien dat daar best wel goede plannen voor zijn om short stay te stoppen in de gemeente Groningen, maar dat we ook al heel lang aan het wachten zijn naar die juridische grondslag daarvan, naar de commissie die dan gaat kijken welke short stay mag er nog wel in Groningen en ook de verhuurdersinspectie. Gaat die puur alleen de verhuurdersvergunning handhaven of gaat hij meer dan dat doen? Er staat heel veel geld nu voor begroot maar wat die precies gaat doen is nog niet duidelijk. Ook het platform wat beloofd is, waar we gaan kijken of het mogelijk is om een platform te maken, een gemeentelijk platform waarbij je bijvoorbeeld de huursites, als huurcommissie--, ik kom nu al krap, er is nog meer. De verhuurdersinspectie, gezamenlijk platform, het Steunpunt Huren is nog steeds niet operationeel dat is nog steeds precies hetzelfde als een aantal jaar geleden, stoppen met ombouwen uitwerken, wel heel blij dat dat nu gaat gebeuren maar hoe dat dan precies in zijn vorm gaat, er zijn zoveel zaken in de uitvoering die nog gedaan moet worden en het punt wat ik hier graag wil maken, Voorzitter, is, hebben we wel genoeg kracht in de gemeente om dit allemaal uit te voeren? Ik kom niet in mijn tijd en ik kan nog zo veel meer noemen, ik heb het nog niet eens gehad over het verschil tussen de Kences monitor en de monitor van de gemeente Groningen en al deze zaken zitten nog in de pijpleiding en de vraag eigenlijk aan de wethouder is heel simpel: heeft u niet meer nodig om dit allemaal te kunnen uitvoeren en kunnen we onze huurders in Groningen, ontzettend veel huurders die we in Groningen hebben, op deze manier wel goed waarborgen en zorgen dat ze niet nog meer worden uitgeperst door hun huisjesmelkers. Dank u wel.

00:30:29

Voorzitter: Hartelijk dank. Welke fractie zou ik dan het woord mogen geven. De heer Dijk.

Meerjarenprogramma Stadsontwikkeling 2022 - 2025 hst 1,3,4

00:30:34

De heer Dijk: Dank u wel voorzitter, ik begin met het meerjarenprogramma mobiliteit en verkeer. En ik heb het de heer Koks beloofd dat ik dit zou inbrengen. Die heeft namelijk verschillende gesprekken met de bewoners over verkeersonveilige situaties de afgelopen jaren gehad en zo'n vijf jaar geleden is er een lijst van knooppunten van, tussen aanhalingstekens kleine verkeersonveilige situaties gemaakt. Die lijst van verkeersonveilige situaties zijn aangepakt en dan staat er op pagina 71 'lopende projecten' en toen bedachten wij ons: wie heeft die lopende projecten bedacht, waar zijn die ontstaan? Want daar missen namelijk wel een aantal bij en wat ons betreft gaan we daarom ook een nieuwe lijst maken met bewoners en bewonersorganisaties. Niet zelf hier bedenken, maar met bewoners en bewonersorganisaties een nieuwe lijst maken, zoals bijvoorbeeld de Kerklaan in Hoogkerk waar wij meldingen van krijgen dat daar nog steeds verkeersonveilige situaties zijn, de Edelsteenlaan, Diamantlaan, Siersteenlaan in Vinkhuizen waar het steeds drukker wordt, waar mensen steeds harder aan het rijden zijn. Dus de vraag van de SP-fractie: kunnen we met bewonersorganisaties een nieuwe lijst maken in plaats van deze lijst lopende trajecten? Dan het meerjarenprogramma wonen.

00:32:06

Voorzitter: U heeft eerst een interruptie van de heer de Haan van het CDA?

00:32:09

De heer de Haan : Ja, Voorzitter, dank u wel. Geldt dat ook voor De Savornoman, ik vind dat altijd zo'n lastig woord, laan de heer Dijk?

00:32:18

De heer Dijk: Ja, die is vrij snel gedaan hè, ja dat was mijn conclusie. Ik denk daar anders over, maar wel goed dat die aangepakt is. Opkoopbescherming, erg goed, lang pleitbezorger van geweest, mooi dat dat uiteindelijk gebeurt. Ik sluit me aan bij de vragen over de verhuurinspectie van Student en Stad en met name over dat het niet een prioriteit zou zijn om de vergunningen dan in te trekken. Wat ons betreft wèl juist en misschien een beetje een apart en een nieuw punt: wij constateren in onze buurttrondes, in met name wijken als Beijum en Vinkhuizen dat er veel zorgen zijn bij mensen over het onderhoud van hun kleinere koopwoningen en dat zijn dan met name woningen die vroeger verhuurd werden. Die zijn zo'n jaar of tien, vijftien geleden in de verkoop gedaan door de woningbouwcorporatie aan mensen met een met een smalle beurs. Wij zien dat zij eigenlijk niet draagkrachtig genoeg zijn om die woningen of te isoleren, maar alleen het onderhoud al is ingewikkeld. Ik ben benieuwd hoe het College hiernaar kijkt en ik zou eigenlijk ook meer aandacht daarvoor willen vragen, met name de kleine koopwoningen die verkocht zijn door woningbouwcorporaties aan mensen met een smalle beurs. Dan gemengd wonen om het over De Savornin de Lohmanlaan te hebben, de heer de Haan. Ik woon in Helpman tegenwoordig en ik kan u vertellen, dat maakt een ontzettend groot verschil en ik vind dat dat ontbreekt in een groot deel van de plannen. Er moet een concreet plan komen om meer gemengd te gaan wonen in Groningen-Zuid. Daar moeten echt meer sociale huurwoningen bij. Ik merk het nu aan den levenden lijve nu ik er woon. Ik gebruik niet mijn eigen subjectieve ervaring over het algemeen in de politiek, maar ik merk het echt. Het maakt zo een enorm groot verschil qua samenstelling van buurtbewoners in bijvoorbeeld Helpman waar ik woon en de acties die ik voer met huurders in Hoogkerk, Selwerd, Paddepoel en ik

Meerjarenprogramma Stadsontwikkeling 2022 - 2025 hst 1,3,4

kan al die andere wijken in Oost, Noord en West Groningen wel gaan noemen. Dus ja, dat ontbreekt wat mij betreft. Prestatieafspraken: tweehonderdvijftig gemiddeld per jaar...

00:34:28

Voorzitter: U heeft eerst nog een interruptie van de heer van Niejenhuis.

00:34:33

De heer van Niejenhuis: Meer een beetje een vraag: er is dus een sociale wijk, bijvoorbeeld De Wijert, daar wordt natuurlijk geïnvesteerd in betaalbare woningen. Hoe ziet u dat voor zich? Dan in Helpman grasveldjes omploegen en woningen opgooien? Wat is het idee?

00:34:48

De heer Dijk: Ik ben blij dat u erom vraagt, heer Niejenhuis. Ja dat klopt, want daar waar wij wijkvernieuwing doen, in alle wijken, maar bijvoorbeeld ook in De Wijert daar voegen wij dan wel netto meer woningen toe, maar we voegen ook meer koopwoningen toe. En dat doen we in de noordelijke wijken bijvoorbeeld ook. Maar we zouden meer projecten moeten hebben waarbij we de verhouding koop-huur in het zuiden zouden laten toenemen in plaats van laten afnemen of alleen het netto aantal omhoog zouden brengen. We zouden een groot voorstander zijn van om bijvoorbeeld langs de hele Rijksstraatweg heel veel grasvelden om daar goed plan van te maken - ik ben serieus hierover - een goed plan van te maken, misschien ook jongerenhuisvesting, goede busverbinding naar Zernike ja dat zou inderdaad wat de SP betreft ook ervoor zorgen dat ook in die wijken jongerenhuisvesting komt en meer sociale huurwoningen. En dan inderdaad ook flats tussen de villa's aan de Rijksstraatweg, ik zou daar een groot voorstander van zijn. Ik doe daar nu vaak hardlopen, veel ruimte, doen! Tweehonderdvijftig huurwoningen, gemiddeld per jaar uit prestatieafspraken vinden wij ook wat weinig. Maar goed, als het er meer kunnen worden, is dat mooi. En het verzoek, ik heb nog twee kleine punten, het verzoek om niet mee te gaan in het frame van het kabinet, dat het erg goed is om sociale huurwoningen te gaan verkopen, want als ik dat weer in de kranten leest, dan snap ik daar echt niets van. En tot slot, is het mogelijk, dat is een vraag aan het College, om in de prestatieafspraken ook nieuwe grote particuliere verhuurders mee te nemen, bijvoorbeeld een Heimstaden, volgens mij waren er veel andere partijen die daar ook vragen over hebben gesteld, die in twee jaar tijd zo'n zeshonderdvijftig huurwoningen in Groningen hebben opgekocht. Is het mogelijk om daar ook prestatieafspraken mee te maken?

00:36:32

Voorzitter: Hartelijk dank. Dan zie ik de heer Rustebiel voor een woordvoering.

00:36:38

De heer Rustebiel: Dank u wel Voorzitter, over mobiliteit en verstedelijking kan ik kort zijn, we hebben natuurlijk net een mobiliteitsvisie met elkaar besproken en nou wij zijn al langer pleitbezorger voor een innige verflechting van de verstedelijkingsopgave en de mobiliteitsopgave en we zien dat het college deze collegeperiode echt hele goede stappen gezet heeft om daar verder mee te komen. En nu het kabinet ook eindelijk die samenhang lijkt te zien hoop ik dat onze plannen ook echt met de financiering van die kant kunnen gaan vliegen de komende jaren. Ik wil even specifiek ingaan op een drietal moties die D66 heeft ingediend, die ook in deze stukken staan. Allereerst over de woningmarkt: we zien dat het college ook vandaag weer veel plannen heeft met reguleren en wij zijn daar voorstander

Meerjarenprogramma Stadsontwikkeling 2022 - 2025 hst 1,3,4

van, omdat je de woningmarkt, als je hem alleen maar groter maakt en je reguleert hem niet, dan heeft dat niet zoveel zin. Tegelijkertijd als je hem alleen maar reguleert en niet groter maakt, dan is het ook niet de toegevoegde waarde. Dus wij hopen dat die regulering ook echt gaat werken en het moet ook wel gehandhaafd worden. We hebben natuurlijk met best wel veel bombarie ook de verhuurdersvergunning hier geïntroduceerd. Ik ben er ook wel trots op dat zo een gemeente als Groningen zich dan daar de nek voor uitsteekt maar als we dan zien hoe er gehandhaafd wordt, dan is dat dan toch het eerste één, twee jaar wat achterwege gebleven. Dat moet met de nieuwe reguleringsafspraken, moet dat niet gebeuren. We zijn ook blij dat in de nieuwe begroting handhavingscapaciteit voor verhuurdersvergunning is toegevoegd. Concreet, de motie is 50 procent middensegment. Ja, ik snap heel goed dat het ongelooflijk ingewikkeld is om met zo een percentage te gaan werken. Maar wij willen het College wel uitdagen om eindelijk eens een keer deze motie te gaan beantwoorden, die er al anderhalf jaar ligt. En ik vond eigenlijk dat de heer Bos wel een mooi aanbod deed aan het college: van waar loop je nou tegenaan? Wat maakt nu dat u met sommige ambities, dat u daar moeilijk verder mee komt? Want ja, wij zien ook wel de stijgende grondprijzen de ontwikkelaars die er graag tussen komen en dat het een moeilijke opgave is, maar ik zou toch wel graag zien dat er een begin van een uitwerking van zo een motie komt. Dan kunnen we het er met elkaar over hebben en dan kunnen we ook beslissingen nemen die de ambities ten goede komen, want die deelt u, zegt u.

00:38:40

Voorzitter: U heeft eerst een interruptie van de heer Dijk.

00:38:43

De heer Dijk: Voorzitter, ik ben denk ik één van de meest ongeduldig personen ter aarde. Maar nu hoor ik twee van die dingen: een verhuurdersvergunning en ik hoor een percentage voor bijvoorbeeld de categorie middensegment en dan bevreemdt het mij toch. Want ik het verleden heeft mijn fractie, de SP-fractie, constant voorstellen gedaan voor een verhuurdersvergunning voor percentages in categorie woningen. En welke partij was het degene die vier, vijf, zes jaar geleden constant al die voorstellen wegstemde omdat ze niet nodig waren? Dat was uw fractie. Nu gaat u bij het College zegt het duurt allemaal zo lang en heeft u wel genoeg capaciteit? Als u nou vier, vijf jaar geleden had gezegd: goed idee, dan hadden we nu waarschijnlijk inderdaad een verhuurinspectie gehad en we hadden een verhuurvergunning die allang liep.

00:39:26

Voorzitter: Komt u tot een vraag? Want dit is bijna woordvoering.

00:39:28

De heer Dijk: Ja, waar komt ineens deze grote wijsheid vandaan van de afgelopen jaren? En waarom had u dat de afgelopen jaren daarvoor niet gedaan? Want dan hadden we het nu wel gewoon misschien beter voor elkaar gehad.

00:39:37

De heer Rustebiel: Nou, wie weet hè, achteraf zou je heel veel dingen ongetwijfeld anders hebben gedaan. Zes jaar geleden zat ik hier nog niet toen was ook nog niet de wooncrisis in de heftigheid die er nu is. We zagen hem natuurlijk wel al aankomen. En ik heb het over een motie die er anderhalf jaar nu ligt. En ik heb het over verhuurdersvergunning die we een

Meerjarenprogramma Stadsontwikkeling 2022 - 2025 hst 1,3,4

tijdje geleden hebben ingevoerd en waarvan we nu dus extra budget gaan uittrekken en waarvoor ik dus mijn complimenten uitspreek. De landschapsvisie: wij hebben het gevoel dat het College die uitwerking heel erg serieus neemt en dat hij in het programma leefkwaliteit een goede plek krijgt. Ik heb uiteindelijk liever dat zo een landschapsvisie een fundamenteel instrument wordt en dat die echt goed ingebed wordt, omdat je heel snel beantwoording krijgt, dus ik vind het op zich prima dat het College daar echt even de tijd voor neemt, zodat je ook vanuit de landschapswaarden kijkt naar ruimtelijke ontwikkelingen. Want die gaan er gewoon meer komen, want onze stad, onze gemeente, blijft groeien. Tot slot zou ik nog wat willen zeggen over onze motie lokaal profijt. Dat had ik misschien wel op kunnen zoeken op de LTA, maar we hopen dat die snel uitgewerkt wordt, want we spreken binnenkort ook over het energiefonds, wat het college terecht gaat introduceren. Dan zou het voor ons ook helpen als wij weten hoe wij mensen die energieopwekking in de omgeving hebben, over hoe we die tegemoet kunnen komen. Dank u wel.

00:40:57

Voorzitter: Hartelijk dank. Dan ziet de VVD voor een woordvoering.

00:41:02

Spreker VVD: Dank u wel. Ja, ik begin even over het meerjarenprogramma zelf en wil dan ook nog even ingaan op twee moties die zouden zijn afgehandeld. Eerste is, en het gaat trouwens over het deel wonen, de rest komt door mijn collega zo. Er is niet heel veel nieuw beleid toegevoegd vanwege de verkiezingen, dus ik houd het over het meerjarenprogramma zelf ook wat kort. De woningproductie, daar wou ik het nog wel even over hebben, die is in 2022 fors minder dan in 2021 en 2020 en dat vinden we alarmerend. Wat ons betreft moet alle focus op versnelling, zoals we vaker zeggen. Ik heb nog even teruggekeken naar het meerjarenprogramma 2020 - 2023, en misschien nog even goed opletten, want ik noem een aantal verschillende cijfers, maar de verwachte cijfers voor de woningbouw in 2020, dat waren ruim drieduizend. Het waren voor 2021 ongeveer vijfendertighonderd en voor 2022 ongeveer tweeduizend. Volgens hetzelfde meerjarenprogramma zou de boeggolf van die woningen uit 2020, want dat waren er ruim drieduizend gepland, die zouden ook in 2021 of 2022 neer kunnen slaan. Dus ik was wel benieuwd wat we daar dan van gerealiseerd hebben. Die gerealiseerde woningen zijn ongeveer tweeëntwintighonderd over 2020, achtentwintighonderd in 2021, en negentienhonderd in 2022. Dat betekent dat die boeggolf maar niet neerslaat. Van de vijfentachtighonderd woningen die we gepland hadden over 2020 - 2022 zijn het er negenenzestighonderd geworden en dat zijn er zestienhonderd te weinig. Dat vinden wij een probleem waar we toch wel graag een reactie op willen van het College en we hopen in ieder geval dat die boeggolf dan in 2023 wel neer gaat slaan.

00:42:45

Voorzitter: U heeft in ieder geval een reactie van de heer van Niejenhuis veroorzaakt.

00:42:49

De heer van Niejenhuis: Het valt me op dat dit de derde keer is in de drie jaar dat ik raadslid ben, dat dit spelletje, zo noem ik het maar eventjes, gespeeld wordt door de VVD. Want is het niet zo dat we meer woningen bouwen dan ooit in? En is het niet zo dat het college dit al twee keer heeft uitgelegd waar dit door wordt veroorzaakt? U vraagt volgens mij naar de bekende weg.

Meerjarenprogramma Stadsontwikkeling 2022 - 2025 hst 1,3,4

00:43:07

Spreker VVD: Dat antwoord is inderdaad het antwoord dat we steeds krijgen, dat er meer gebouwd wordt dan ooit. Maar wat de VVD betreft is dat een beetje een flauwe reactie, want er wordt op de eigen schouder geklopt op het moment dat er meer gebouwd wordt dan ooit. Dan is het te danken aan deze wethouder, aan dit College, dat er veel gebouwd wordt en op het moment dat we de cijfers niet halen dan wordt er gewezen naar alle andere externe partijen en de landelijke overheid die dat allemaal veroorzaakt hebben. Dat is volgens mij niet hoe het gaat. Als we ons op de schouder kloppen dat we zo ontzettend veel woningen gerealiseerd hebben, dan vind ik ook dat we het ons aan moeten trekken dat we de cijfers gewoon niet halen. Dan moet je òf beter plannen, daar hebben we ook al heel vaak toe opgeroepen, òf gewoon samen met die externe partijen ervoor zorgen dat er sneller gebouwd wordt. Zoals bijvoorbeeld bij de Held III, waar volgens mij wel wat steken zijn laten vallen. Dan nog even over twee moties die volgens het college zijn afgehandeld, waar ik nog even op wil reageren. De eerste is de 50 procent voor het middensegment waar D66 ook over begon. Het enige wat er over staat nu is dat het College afspraken wil gaan maken in het woonakkoord maar dan is de motie toch nog niet afgehandeld. De gemeenteraad heeft in grote meerderheid aangegeven dat we bij private grond ontwikkelingen moeten streven naar die 50 procent. Dan is volgens mij de vraag of het College dat bij elke concrete grondontwikkeling nu meeneemt in de uitvraag en als dat antwoord ja is, dan is de motie afgewikkeld. Als dat niet het geval is, dan lijkt het me dat we het daar op een later moment nog weer over moeten hebben. Als laatste de motie betaalbaar wonen in Groningen door versneld ontwikkelen van de Eems-Kanaalzone Meerstad, de Held III en Vinkhuizen-Zuid. Die zou ook zijn afgehandeld. Maar gezien de enorme vertragingen bij de ontwikkeling van de Held III, kan die motie toch moeilijk als afgehandeld beschouwd kunnen worden, want het Stedenbouwkundig plan zou al begin 2021 afgerond zijn en een nieuw bestemmingsplan eind 2021. Inmiddels zijn we januari 2022 en hebben we nog niks, helemaal nul. Daar kan ik oprecht boos van worden, want dit College heeft best een grote mond als het gaat om woningbouw en het aanpakken van misstanden op de woningmarkt. Maar gebiedsontwikkeling waar private partijen bij betrokken zijn, die misschien niet boven aan de bellijst van de gemeente staan, die worden gevoelsmatig aan alle kanten vertraagd. En als dat volgens de wethouder niet het geval is, dan horen we graag wat de wethouder concreet gedaan heeft om specifiek de ontwikkeling van de Held III verder te versnellen. Precies dat wat deze raad in een motie aan het College opgedragen heeft. Dank u wel.

00:45:40

Voorzitter: Wilde de heer van der Pol ook nog iets toevoegen vanuit zijn kant?

00:45:45

De heer van de Pol: Als dat nog kort kan, Voorzitter, ik kan het heel kort houden. Ik zou nog kort ingaan op de mobiliteit, maar we hebben natuurlijk recent de mobiliteitsvisie vast gesteld. Hier missen nog enige financiële dekking eigenlijk en we zien dat de kosten wat betreft de mobiliteit de komende jaren enorm op zullen lopen. Er zullen echt keuzes gemaakt moeten worden wat betreft de prioritering voor middelen die voor mobiliteit beschikbaar zijn, of deze middelen zullen ergens anders vandaan moeten komen. We waren nog benieuwd naar de visie van het College hierop. Dank u wel.

Meerjarenprogramma Stadsontwikkeling 2022 - 2025 hst 1,3,4

00:46:24

Voorzitter: Kijk, dat is de belofte zeker waargemaakt. Welke fractie zou dan het woord willen? CDA?

00:46:31

Spreker CDA: Ja, voorzitter, dank u wel. De Savornin Lohmanlaan, kijk, voor de oplettende kijkers thuis, ik kreeg al opmerkingen dat ik één van de grondleggers van het CDA niet helemaal goed kon uitspreken, dus ik hoop dat de heer Leemhuis nu thuis ook tevreden meekijkt. De Savornin Lohmanlaan, ja ik vind het zo'n lastig, lastig woord. Ja, ik woon er ook gewoon nog in de buurt, maar ik kijk altijd weer naar dat bordje, nou goed. Voorzitter, op het gebied van wonen en mobiliteit wachten ons de komende jaren grote uitdagingen en om bij wonen te beginnen, dan hoef ik niet te vertellen dat de Groningse woningmarkt piept en kraakt. De VVD refereerde er net ook al aan, er staan op zich veel plannen gepland en de Held III, dat proces zou inderdaad een stuk sneller kunnen en mijn vraag eigenlijk aan de wethouder is ook: hoe kunnen we er nou voor zorgen dat de periode die nu zit tussen de plannen en de oplevering, die toch nog vaak lang duurt, hoe zouden we er nou voor kunnen zorgen dat dat toch sneller gaat? Kunnen we dat het vergunningsproces, kunnen we dat integraler doen? Hoe kunnen we dat minder omvangrijk doen? Heeft de wethouder daar misschien nog bepaalde gedachten over en waar mijn...

00:47:39

Voorzitter: Er is hier ook al een vraag over van de heer van Niejenhuis.

00:47:43

De heer van Niejenhuis: Meer een antwoord eigenlijk, ik dacht ik zal het mevrouw de Vries besparen, want die zal al zo krap in de tijd, maar oké, meneer de Haan, dan laten we alle eisen vallen. We vragen niks aan ontwikkelende partijen als bijdrage voor rondwegen voor scholen, voor natuur en groen en parkeren, en we laten ze gewoon bouwen, want ze willen zonder eisen te stellen. Dan zijn we klaar. Is dat wat u wilt?

00:48:02

Spreker CDA: Dat is natuurlijk weer het andere uiterste, dus dat is niet wat ik wil, maar ik wil wel dat het sneller gaat en volgens mij is daar wel een middenweg in te vinden en daar vraag ik de wethouder naar. Waar mijn fractie al jaren voor pleit en wat het toch wat mist in het meerjarenprogramma, is het bouwen in de dorpen. Om de sociale voorzieningen ook in die dorpen op peil te houden, is het nodig dat we ook buiten de stad structureel woningen er bij bouwen. In veel van die kleine dorpen in onze gemeente is en wordt eigenlijk de afgelopen jaar al nauwelijks gebouwd, terwijl het bijbouwen naar behoefte wel een grote impact, een positieve impact kan hebben op de leefbaarheid. Door structureel starters en gezinnen aan te trekken, zou het CDA juist graag zien dat dat gebeurt, zodat scholen ook in stand blijven en dat zwembaden open kunnen blijven, supermarkten behouden blijven. Dus dat punt geven we graag nog mee. Dan werd vandaag bekend dat per één maart de opkoopbescherming wordt ingevoerd, hartstikke goed, dit helpt starters. Een ander probleem waar het CDA nog over na zat te denken, is dat veel starters natuurlijk kampen met een studieschuld en dat zorgt er ook voor dat starters minder kunnen lenen. Daarin dachten wij na over een manier om dat op te lossen en kwamen we op een soort van garantstelling die wellicht door gemeenten overgenomen zou kunnen worden van starters zodat hun studieschulden worden overgenomen die ze bij het DUO hebben voor het kopen

Meerjarenprogramma Stadsontwikkeling 2022 - 2025 hst 1,3,4

van een nieuwbouwwoning. Huizen kopen is voor veel starters door de studies schulden simpelweg onhaalbaar en op deze manier dan zou het vrij risicoarm kunnen zijn en je kan het afdekken met bepaalde zekerheidsrechten en we zijn benieuwd of het college hier eventueel wat in ziet. Dan over de mobiliteit: voordat ik daar al te inhoudelijk op in ga, viel het volgende zinnetje daarin me wel op. Daar stond in op de eerste pagina van het programma, de corona crisis heeft laten zien dat we ons zelf minder vaak hoeven te verplaatsen als we meer thuiswerken en vaker online onderwijs volgen. Als de pandemie straks helemaal voorbij is, willen we dit blijven vasthouden. Dat is wat mij betreft een beetje een ongelukkig statement om te hopen dat het onderwijs vaker online gevolgd blijft worden. Laten we wat mij betreft vooral hopen dat het hoger onderwijs snel geopend wordt en dat alle studenten gewoon op een volwaardige manier les kunnen krijgen. Dan over het betaald parkeren kort nog even wat. Daar heeft mijn fractie zich de afgelopen jaren wel aardig tegen verzet, vooral wanneer daar onvoldoende draagvlak voor is. We hebben toen ook gepleit daarnaast voor een maatschappelijke parkeervergunning zodat vrijwilligers hun auto ook gratis kunnen parkeren en ze gewoon op een goede manier hun werkzaamheden kunnen uitvoeren. De wethouder stond daar nog niet helemaal om de springen, was nog wat terughoudend, maar we zijn wel benieuwd of de wethouder wellicht in de toekomst eventueel ruimte ziet om hier de komende jaren aan te gaan werken. Ons laatste punt gaat over de financiën. Dat blijft bij mobiliteit wel echt een grote punt van zorg. We lezen geen ruimte om de reguliere taken uit te voeren. Er is geen ruimte voor de uitvoering van de mobiliteitsvisie, niet voor het aanpakken van verkeersonveilige situaties, etcetera. Mijn fractie is toch wel kritisch geweest op de grote ambities die er bijvoorbeeld ook in de mobiliteitsvisie stonden, en het CDA vraagt zich af of het met al deze financiële zorgen, niet alleen maar blijft bij luchtfietserij.

00:51:21

Voorzitter: Luchtfietserij is misschien wel de makkelijkste manier van mobiliteit. Hoef je in ieder geval geen wegen aan te leggen. Welke fractie zou ik het woord mogen geven.

00:51:29

Spreker CDA: Was ook als grapje bedoeld hoor.

00:51:31

Voorzitter: Kijk aan. De ChristenUnie,

00:51:35

Spreker ChristenUnie: Ja, bedankt Voorzitter. Er liggen natuurlijk een aantal beleidsarme documenten voor ons door de aankomende verkiezingen dus ik zal een aantal dingen uitlichten die voor ons belangrijk zijn. We zijn erg blij met het feit dat er veelal ingezet wordt op het versnellen van de woningopgave en daarbij ook het vergroten van de sociale huurvoorraad. Ook is er veel aandacht voor anders wonen en we zijn ook blij met de specifieke aandacht voor wooncoöperaties. We hebben begrepen dat de bijeenkomst die hierover is geweest ook goed bezocht werd en we kijken dan ook uit naar de verdere uitwerking van het steunpunt hiervoor en we zien graag dat er het aankomend jaar ook stappen gezet worden, zodat er meer gezamenlijke woonvormen van de grond kunnen komen. Verder is de aandacht voor passende woonvormen voor ouderen erg belangrijk wat ons betreft. We vinden het belangrijk dat inwoners van onze gemeente waardig ouder kunnen worden en dat ze een passende woning kunnen vinden in hun eigen wijk of dorp.

Meerjarenprogramma Stadsontwikkeling 2022 - 2025 hst 1,3,4

Daarnaast zijn we ook erg blij met de woon en zorgvisie die eraan zit te komen, zodat we voor iedereen die zorg nodig heeft ook een passende woonplek kunnen realiseren in onze gemeente. We vragen ons nog één ding af als het gaat om de studenthuisvesting. We lezen namelijk dat tien procent van de studenten thuis ging wonen doordat het leenstelsel werd ingevoerd. Maar nu dit waarschijnlijk weer afgeschaft wordt kan het dus zijn dat er weer meer studenten op kamers willen gaan wonen en we zien graag dat daar ook rekening mee wordt gehouden, zodat we straks niet ineens voor een grote verrassing komen te staan en het tekort aan studentenhuizen nog groter wordt.

00:53:14

Voorzitter: U heeft daarover een interruptie van Student en Stad.

00:53:18

Spreker Student en Stad: Ja, misschien kan ik de ongerustheid wel een beetje weghalen want het is, we gaan het er volgende week over hebben, het is weldegelijk niet zo dat al die studenten minder in de stad wonen. Ze zijn gewoon niet meer ingeschreven, ze komen niet meer terug in de cijfers. Dus een deel daarvan, in ieder geval, is daardoor te verklaren.

00:53:40

Spreker ChristenUnie: Dank voor deze verklaring. Dan uiteindelijk nog kort over mobiliteit, want daar hebben we het natuurlijk vorige maand al over gehad. We zijn heel erg blij met de plannen voor de realisatie van de doorwaadbare stad en we zien graag dat dit aankomend jaar zo snel mogelijk gerealiseerd wordt binnen de ring. Ook het uitvoeringsprogramma deelmobiliteit is wat ons betreft een mooie stap naar een groener en duurzamer gemeente. Dank u wel Voorzitter.

00:54:10

Voorzitter: Dank u wel en keurig binnen de tijd. Welke fractie zou ik dan het woord mogen geven? Groenlinks was iets eerder, geloof ik.

00:54:23

Spreker GroenLinkds: Ja, ik kan het omwille van de tijd ook heel kort houden, want het zijn zoals gezegd natuurlijk heel beleidsarme programma's. Ik zal me ook even tot wonen beperken. De heer Leemhuis zit blijkbaar thuis mee te kijken, want die zit natuurlijk gewoon nog uit te puffen van de mobiliteitsvisie, want die is recent natuurlijk gewoon vastgesteld. Ja, wij kunnen ons denk ik grotendeels nog steeds wel aansluiten bij de heer Pechler. Een aantal dingen zijn vragen. We willen er nog wel een aantal dingen nog echt even uitlichten. Want er zijn wel mooie dingen natuurlijk gebeurd op het gebied van woning. Vandaag toch even de lang verwachte invoering van de woonplicht markeren. Wij zijn ook heel blij, bijvoorbeeld met het invoeren van het steunpunt wooncorporaties en vergeet ook niet die vrij hilarische postercampagne die we deze winter gezien hebben. Dan wil ik me nog even aansluiten bij de vragen van Student en Stad rondom de precieze uitwerking van het versterken van het huurteam en het paal en perk stellen aan de ombouw van kamers naar studio's en ook het short stay beleid want dat zijn wel dingen die natuurlijk nog beter uitgewerkt moeten worden. Dank u wel.

00:55:37

Voorzitter: U heeft ook nog een interruptie van Student en Stad.

Meerjarenprogramma Stadsontwikkeling 2022 - 2025 hst 1,3,4

00:55:41

Spreker Student en Stad: Ja, dat klopt, en volgens mij kan dat nog wel in de tijd. Het Steunpunt Huren is ook een onderdeel daarvan en we hebben in de raad van december de toezegging gekregen dat er werd gesproken met het Steunpunt Huren, of er extra geld nodig zou zijn en dat daaruit teruggekoppeld zou worden in het meerjarenprogramma of dat zo is. Op dit moment staat dat er nu hier niet. Wat vindt u daarvan?

00:56:06

Spreker GroenLinkds: Nou, volgens mij heb ik gezegd dat ik mij aansluit bij uw vragen daarover aan de wethouder.

00:56:14

Spreker Student en Stad: Ik kreeg het niet weg in mijn woordvoeringstijd dus bij deze dat ik dan misschien via u deze vraag aan de wethouder kan stellen.

00:56:24

Voorzitter: Hartstikke slim! Dan kijk ik nu naar de PVV om het hek te sluiten.

00:56:30

Spreker PVV: Voorzitter, we hebben net al een discussie gehad over wonen, ik zal het verder kort houden. We kunnen ons aansluiten bij een aantal opmerkingen van de VVD over dat er meer gebouwd moet worden en de vraag over mobiliteit van de PvdA over de westkant. Twee punten wil er toch even uithalen. De opkoopbescherming is een goede zaak voor starters, dat is al eerder genoemd, maar het blijft wel zo dat er honderd reacties per appartement binnenkomen voor elke appartement dat te koop wordt gezet. Gelukkig gaat deze dan niet naar een belegger, maar wel naar een nieuwe bewoner. De vraag is of dat enige invloed zal hebben op de prijs. Ik hoor graag de reactie van het College daarop.

00:57:22

Voorzitter: De heer Dijk voelt zich geroepen om hierop te reageren in ieder geval.

00:57:26

De heer Dijk: Mijn vraag is of ik het goed heb verstaan dat de PVV-fractie opkoopbescherming wel een goed idee vindt?

00:57:34

Spreker PVV: Opkoopbescherming, ja dat wij hebben dat opgenomen in ons verkiezingsprogramma.

00:57:40

De heer Dijk: Dat vind ik een ontzettende welkome verandering. Ik ben de afgelopen vier jaar ongeveer iedere keer als wij zeiden dat er een opkoopbescherming of een zelfwoonplicht moest komen, ben ik afgemaakt door uw collega, omdat het voorkwam dat ouders hun huis konden kopen voor hun kinderen om in de stad te kunnen wonen. Dus goede draai, top!

00:57:58

Spreker PVV: Dat is een goede uitzondering inderdaad, ja. Eén andere vraag die wij hebben, is de prestatieafspraken met corporaties, als u mij toestaat. De huren die stijgen met de inflatiecorrectie, dat is afgesproken met de corporaties. Nu is de inflatie over het afgelopen jaar in december zes procent. Sommige corporaties doen er nog een procentje bij. Dan kom je op zes à zeven procent huurverhoging. Deelt het College onze zorg dat deze stijging wel

Meerjarenprogramma Stadsontwikkeling 2022 - 2025 hst 1,3,4

heel erg hoog zal zijn? En wat gaat het College doen om deze huurstijging te voorkomen? Dat waren mijn vragen, Voorzitter.

00:58:45

Voorzitter: U heeft in ieder geval nog een interruptie nog van Student en Stad?

00:58:49

Spreker Student en Stad: Ja, ik vraag me af of de fractie van de PVV dit niet wat prematuur vindt want de inflatie in 2021 is twee komma acht procent geweest, zo uit mijn hoofd. Dat is niet zo heel erg hoog. En wat dat gaat doen in 2022 weten we nog niet, dus is het niet wel heel vroeg om deze vraag te stellen?

00:59:08

Spreker PVV: Nou, nee, als je het van december tot december vergelijkt, of van 2020 december tot 2021 december, dan kom je op een inflatie uit hun zes procent. Dat is een enorme stijging. Dus daar maken wij ons zorgen over en wij vragen ons af of het College onze zorg deelt.

00:59:31

Voorzitter: Oke, dank jullie wel allemaal. Dan zijn we nu aan het einde gekomen van alle woordvoeringen en gedachtewisselingen tussen de fracties van de gemeenteraad en zou ik graag het woord willen geven aan het College om hun kant van het verhaal te belichten.

00:59:46

Wethouder 1: Ja zal ik beginnen. Dank u, Voorzitter. Er zijn veel onderwerpen aan de orde geweest, we hebben natuurlijk net ook al uitgebreid met elkaar over het wonen gesproken naar aanleiding van de woonstrijd. Maar goed, er zijn toch weer een aantal aanvullende thema's bijgekomen. Ik denk wel dat goed is om even - daar ging het een paar keer over - kijk iedereen is het denk ik wel over eens dat, naast dat er een aantal hervormingen moeten plaatsvinden of reguleringen, hoe je het maar wil noemen, van de woningmarkt, dat er meer gebouwd moet worden, of in ieder geval woningen bij moeten komen, want er zijn maar weinig mensen die zeggen van ja, er zijn genoeg woningen. Welke dat moeten zijn en hoe daar verschillen de meningen over maar er moet gebouwd worden. We hebben als Groningen - en daar hebben we ook een woondeal over afgesloten, hebben we afspraken over gemaakt in de regio - op een gegeven moment hebben we met elkaar afgesproken dat we in een periode van zo'n twaalf dertien jaar zo'n twintigduizend woningen wilden maken. Dat is het getal, van twintigduizend woningen dat ook vandaag is gekomen, dat is next City 2018 volgens mij. Dat komt neer op een gemiddelde van zo'n vijftienhonderd, ietsje hoger, aantal woningen per jaar. Dat is wat we hebben afgesproken. Als je kijkt wat we de afgelopen jaren hebben gebouwd, dan zitten we er elk jaar ruim over. Dus het beeld dat in deze gemeente te weinig gebouwd zou zijn, dat er teveel vertraging zou zijn - vind ik trouwens wel hè, het kan allemaal veel sneller - maar het beeld dat wij als college er maar eigenlijk te weinig aan zouden doen, dat wil ik toch wel bestrijden. Als je gewoon kijkt naar de resultaten, aantallen woningen die er de afgelopen jaren zijn toegevoegd, dan zitten we ruim boven datgene wat we met elkaar afgesproken hebben. Met andere woorden, we leveren binnen onze mogelijkheden een enorme bijdrage aan het terugdringen van het woningtekort. We zien ook dat we er daarmee lang nog niet zijn. Dit moeten we langjarig volhouden, maar we doen echt ontzettend veel en de resultaten zijn er ook naar. Neemt niet

Meerjarenprogramma Stadsontwikkeling 2022 - 2025 hst 1,3,4

weg, er zijn een aantal van u die daarover gesproken hebben, dat het uitstekend zou zijn als we erin zouden slagen om bij een aantal projecten het tempo te kunnen versnellen. We hebben de afgelopen jaren - en dat is echt een enorme inspanning geweest - bijvoorbeeld versnelling gebracht in ontwikkeling van de Suikerzijde. Nu hebben we met een rechtszaak vertraging, hoe erg dat is, hoe die vertraging uitpakt, dat weten we natuurlijk nog niet, maar dat is één van de risico's die je met allerlei projecten hebt en natuurlijk kun je noemen, dat is flauw om naar externe omstandigheden te wijzen, maar het is wel een realiteit waar we in Nederland overal mee te maken hebben. Vertragingen in procedures omdat er mensen zijn die bezwaren maken, en dat is gelukkig maar een goed recht in Nederland, dat dat kan. Vertraging omdat we personeelstekorten hebben en soms ook gewoon omdat plannen gewoon toch, hoe gek dat ook klinkt, niet financieel haalbaar kunnen zijn. Als je kijkt naar wat de gemeente Groningen bijvoorbeeld allemaal doet in het versnellen, door samen te werken met marktpartijen, samen te werken met corporaties om het tempo erin te houden, dan krijgen we juist ook zelfs van die marktpartijen complimenten op de manier waarop de gemeente zich inzet om het tempo hoog te houden, ook van corporaties. Kan er meer, moet er meer, ja. Ik denk inderdaad dat we ook in onze eigen processen dingen nog sneller kunnen doen. En daar hebben we soms inderdaad ook misschien wel meer mensen voor nodig, Meer mensen, en er is ook wel een de term schaa sprong, waar de heer van Nijenhuis het over had, als je kijkt naar de ruimtelijke opgaven en dan heb ik het niet alleen over woningbouw maar over grote gebiedsontwikkelingen die de komende jaren in deze gemeente, rond deze gemeente moeten plaatsvinden. Willen we dat én van de ambities en de kwaliteit hebben die we nodig achten met elkaar, u op uw basis, van uw beleid, maar ook in het gewenste tempo en ook nog op een manier - dat is niet-onbelangrijk - dat die enorme ingrepen ook nog op basis van participatie en draagvlak in onze samenleving plaatsvinden, dan hebben we daar ongelooflijk veel en goede mensen voor nodig. Allerelei soorten mensen, projectmanagers, stedenbouwkundigen, technici, mensen die goed zijn in een participatieproces organiseren, juristen ook. Hebben we allemaal heel hard nodig. Het is op dit moment echt een schaa sprong die we nodig hebben om die mensen de komende tijd binnen te halen en in de huidige arbeidsmarkt is dat niet echt gemakkelijk, dus dat blijft een risico. Maar u kunt ervan op aan dat wij de komende tijd, die gesprekken voeren we natuurlijk ook permanent, ook met de directie van een stadsontwikkeling om te kijken hoe kunnen we dat op het gewenste niveau, kwantitatief en kwalitatief krijgen en houden. En als je dan kijkt naar, want er werd ook gezegd van ja ik geloof de heer Staijen die zei dat eigenlijk wordt er alleen maar in Meerstad flink gebouwd - we komen daar komende weken nog uitgebreider op terug, als we u helemaal gaan rapporteren wat we de afgelopen jaar hebben gerealiseerd en wat er in 2022 in de pijplijn zit - dan wordt er op heel veel andere plekken ook fors gebouwd. Juist bijvoorbeeld al aan het Oosterhamriktraceé bijvoorbeeld, de Oosterhamrikzone. Als je ziet wat daar de afgelopen tijd gerealiseerd is, zowel gezinswoningen als appartementen, studentenwoningen, superlofts, voor hele diverse doelgroepen is, daar fors gebouwd. Reitdiep is ook een paar keer aan de orde geweest, dus aan allerlei fronten werken we. Dus dat even over het bouwen, ik kom zo op een paar verschillende punten nog even terug. Dan de woningmarkt zelf en de segmenten. Net in het vorige debat natuurlijk ook al met elkaar gehad. Onze ambitie die wij als College hebben gesteld van 30 procent sociale huur is 30 procent van de nieuwbouw. Dat willen we realiseren in de sociale huur en we hebben juist in een woonvisie, door u vastgesteld, ook

Meerjarenprogramma Stadsontwikkeling 2022 - 2025 hst 1,3,4

aangegeven door pijltjes, je kent ze van die kaartjes - die kunt u zich nog wel herinneren - waarin wij juist hebben aangegeven, er zijn delen van de stad waarvan we vinden dat het percentage hoger kan zijn en er zijn delen van de stad en een gebied eromheen waar het minder kan zijn. Ik ben het eigenlijk wel met de heer Dijk eens dat we er steeds beter in slagen om wijken met veel sociale huur, om daar diversiteit aan toe te voegen: koopwoningen, middeldure huurwoningen zonder dat we nou de sociale huur drastisch verminderen want van dat soort aanpak daar houden we niet zo van, niet meer, denk ik. Maar we slagen er eigenlijk nog maar weinig in om juist bijvoorbeeld in het zuiden van de stad substantieel sociale huur toe te voegen. [onhoorbaar 01:05:41] buurt gebeurt het, de Wijert zijn we natuurlijk bezig en ik ben het er eigenlijk wel mee eens we zouden eigenlijk misschien wel nog wel scherper in lijn met die woonvisie, met name in de zuidelijke delen van onze gemeente, steviger kunnen sturen. Dat proberen we dus ook met de omgevingsplannen met doelgroepenverordening ook op particuliere ontwikkelingen door daar niet voor tien procent sociale huur te gaan, of 20 maar voor 30 of 40 of misschien wel hoger. Ik hoop ook op korte termijn bijvoorbeeld een, dan gaan we nog zuidelijker, samen met Woonborg voor Haren ook echt een ambitie te presenteren om juist ook in die gemeenten behoorlijk wat sociale huurwoningen op die gemeente - dat moet ik niet zeggen - dat een deel van onze gemeente heel veel sociale huurwoningen toe te voegen. We gaan even verder naar een aantal opmerkingen die gemaakt zijn. De heer Pechler, hij begon met de opkoopbescherming nou, volgens mij, ik hoop eigenlijk dat we daar nog over te spreken komen, want dat zorgt er ook voor dat we het per één maart kunnen invoeren, want u moet als raad echt die vorming vaststellen. Het zal alleen sneller kunnen als u het nog deze maand wil behandelen, maar ik denk dat u gaat over de eigen, rechtstreeks naar de raad, direct invoeren. Wat mij betreft is het prima, dat is een punt voor de agendacommissie, maar ik denk dat het echt is aan uw raad, maar wij planden, wij gaan uit van één maart omdat wij een ordentelijke behandeling toch wel belangrijk vinden. U heeft ook een vraag gesteld over Innersdijk. Ja, ik ben het helemaal met de heer Pechler eens, voorzitter, dat is echt een doorn in het oog, die lege plek midden in Beijum-Oost. Ik kan u ook vertellen dat ik zelf in de lange periode dat ik wethouder ben, ook al heel veel me in heb gezet om hier een versnelling in aan te brengen. Wat er in ieder geval gelukt is, is dat het derde gebouw, zoals het oorspronkelijk heette, en de Melsemaheerd van Patrimonium gerealiseerd is. Dat is al een enorme opknop van Beijum-Oost, maar die lege plek van Innersdijk, dat is echt een probleem. De reden zit echt bij de zorggroep die daar zit, die vooral aanvankelijk in de financiële problemen zat, waardoor de nieuwbouw niet gerealiseerd kon worden, maar die intussen wel bezig zijn met een programma van eisen. We hopen eigenlijk daar dit jaar nog duidelijkheid over te geven wanneer ze kunnen gaan bouwen. Dat is ook nodig, omdat die tijdelijke locatie in Ten Boer natuurlijk op een gegeven moment eindig is en dat is zeker voor Beijum ook noodzakelijk. Het thema compacte stad is misschien wel goed om dat even te benadrukken. We komen daar binnenkort verder over te spreken natuurlijk bij de omgevingsvisie maar juist de nabijheid van zowel wonen als werk, dus dat die afstand overzichtelijk is, dat is juist ook een onderdeel van die compacte stad. Het zou een raar idee zijn als we wel allemaal woonwijken in en rond de stad ontwikkelen, maar het werken heel ver weg gaan organiseren. Dat zijn wel voorbeelden van wat je sowieso niet moet doen, want dan zou je wel juist heel veel verkeersbewegingen gaan organiseren. De heer van Niejenhuis heeft onder andere nog specifiek gevraagd naar samenwerking met de

Meerjarenprogramma Stadsontwikkeling 2022 - 2025 hst 1,3,4

gemeenten om ons heen, zowel als het gaat om om ruimtelijke ontwikkelingen als woningbouw specifiek. Eigenlijk die twee grote studies aan de randen van onze gemeente, de westflank, een studie aan de westkant uiteraard, aan de andere kant de de oostflank studie, die doen we juist samen met de andere gemeenten. Dat is niet een solitaire actie van de gemeente Groningen, dat doen we met de gemeenten Midden-Groningen, de andere kant Noordenveld en Westerkwartier dat doen we samen. Ook waterschappen zijn er zo nodig bij betrokken en ook uiteraard de provincie en in het geval van westflank ook nog Drenthe.

01:08:57

Voorzitter: U heeft even even een korte vervolgvraag van de heer van Lier.

01:09:00

De heer van Lier: Dank voor de antwoorden. Ik dacht ook nog iets breder bijvoorbeeld, ik vind het een heel mooi initiatief dat de gemeente Groningen een wijkacademie opzet voor de sociale wijkvernieuwing. Maar er zijn heel veel gemeenten in onze provincie die bezig zijn met wijkvernieuwing dus zou het ook niet heel mooi zijn als je hebt over personeelstekorten en het verbinden van professionals en sociale en ruimtelijk domein, om dan bijvoorbeeld met een aantal gemeenten om ook op dat gebied een samenwerking aan te gaan en zo zijn er nog een paar dingen die ik wel voor me zie die zouden kunnen verbeteren?

01:09:27

Wethouder 1: Ja, Voorzitter, uitstekende suggestie, die samenwerking zit niet alleen maar in projecten, maar juist ook op dit vlak. Ik kan u zeggen dat er ook ambtelijk al gesprekken met her en der gemeenten zijn om te kijken hoe we elkaar juist vanwege dat personeelstekort dat overal natuurlijk misschien in de provincie nog wel nijpender is dan bij ons in de stad, hoe we dat met elkaar kunnen oplossen. Dus een uitstekende suggestie en de Wijkmaker zou daar misschien wel een hele mooie rol in kunnen spelen. De heer Staijen, die zegt, denk ik, terecht trouwens dat er voor een aantal van onze meerjarenprogramma's na 2022, geen geld meer is, tenminste voor de reguliere activiteiten. Het is niet zozeer dat wij zeggen dat moet een nieuw College of een nieuwe raad maar uitzoeken. Het is natuurlijk het gevolg van een keuze die we met elkaar in de begroting hebben gemaakt. Het betekent wel dat er echt wat te kiezen valt in maart sowieso ook dat bij onderhandelingen echt prioriteiten kunnen worden gesteld. Dus op het moment dat je echt wil, dat er ook op een goede kwalitatieve manier aan ruimtelijke economie wordt gewerkt, aan leefkwaliteit, dan zul je daar met elkaar keuzes in moeten maken, ook geld voor moeten reserveren. Inderdaad valt er iets voor te zeggen om dat soort middelen structureel te maken. Daar ben ik het op zich mee eens. Flex heeft de heer Staijen nog iets over gezegd. Ja, wij zien flex echt, en we komen deze maand met een voorstel hoe we dat gemeentebreed, welke locatie we in gedachten hebben, hoe we dat qua participatie willen opzetten. Wij zien dat echt als een tijdelijke oplossing, inderdaad, dat wel. Juist ook op locatie tijdelijk beschikbaar zijn. Maar wij denken wel dat gezien de nood, het wel nodig is voor een aantal doelgroepen om hier iets in te betekenen. Dan de heer Bos, ik denk dat het goed is om en we komen daar natuurlijk ook nog uitgebreid op terug over die handhaving. Ik wil om een aantal zaken wat recht te zetten, ik ben het op zich wel met de heer Bos eens als hij zegt van dat als je ziet hoeveel mensenkracht we eigenlijk nodig hebben om het hele beleid wat we hebben goed te handhaven, dat we op dit moment tekort komen. Daarom hebben we ook gezegd: het is

Meerjarenprogramma Stadsontwikkeling 2022 - 2025 hst 1,3,4

goed dat we daar, uw raad heeft ook gezegd dat daar meer middelen voor beschikbaar komen. We gaan ook kijken hoe we dat gaan doen. Het is niet zo dat wij dingen maar op zijn beloop laten. We hebben juist bijvoorbeeld ook bij de verhuurdersvergunning, daar hebben we gewoon tijd voor nodig voordat je een zaak hebt. Het is niet zo dat wij de afgelopen tijd niet hebben gehandhaafd of niks hebben gedaan. De vraag is alleen, handhaven is natuurlijk meer dan alleen maar een vergunning intrekken. Er zit ook een heel traject aan de voorkant en ook daar zijn wel degelijk verschillende gesprekken en acties op gevoerd. Steunpunt Huren kan ik wel zeggen dat, hoewel de aanvraag formeel nog moet worden ingevoerd, natuurlijk digitaal al operationeel is en dat wij, en dat hebben we ook de initiatiefnemers kenbaar gemaakt, dat als er meer geld nodig is, dat we dat hebben. Dus die toezegging kan ik hier herhalen. De SP heb ik al iets over gezegd, over de sociale huur in Zuid, ook over de koopwoningen in relatie tot onderhoud. Die problematiek herken ik, ook uit eigen ervaring. Ik kom ook wel veel in de wijken waar de heer Dijk het over heeft. Eén van de oplossingen die wij in ieder geval hebben, is het volkshuisvestingsfonds, waar vandaag als onderdeel van het fonds energietransitie waar collega Broeksma vandaag iets over bekend heeft gemaakt, dat richt zich juist uitstek op deze fora. Dat is natuurlijk op verduurzaming maar dat zal natuurlijk wel degelijk, ook met kwaliteitsverbetering en comfortverbetering samen gaan. Dan D66 eerst nog even over 50 procent middenhuur.

01:12:39

Voorzitter: Er is eerst nog een kleine vervolgvraagje van de heer Dijk.

01:12:43

De heer Dijk: Voorzitter, dat was ook inderdaad exact de reden waarom wij toen dat amendement daarvoor ook indiende, erg goed. Het punt was meer gelinkt ook aan de prestatieafspraken dat wij dat ook als reden zien dat je eigenlijk moet stoppen met het verkopen van sociale huurwoningen, omdat een groot deel van de mensen die het kan overkopen, zoals het kabinet graag wil, gewoon niet draagkrachtig genoeg is.

01:13:05

Wethouder 1: Het stoppen, die analyse deel ik niet helemaal met de heer Dijk, dat het in alle opzichten slecht zou zijn. Het is wel zo dat wij, en die afspraken voeren we ook op dit moment ook met de corporaties, dat we zeer terughoudend omgaan en dat je inderdaad ook moeten kijken: wie koopt het. Of hoe verkoop je, misschien ook wel belangrijk. Op het moment dat je een sociale huurwoning kan kopen dat het op gebied van duurzaamheid en kwaliteit voldoende moet zijn. Dat niet iemand binnen een paar jaar voor enorme kosten komt te staan. Dat zijn wel zaken die we ook in de prestatieafspraken mee kunnen geven. Een aantal corporaties hebben daar ook zelf ook al scherpe richtlijnen voor hoe ze dat willen doen. D66 over 50 procent middenhuur: wat wij willen doen is dat wij, hoewel we niet denken dat op elke locatie 50 procent middensegment zal hoeven zijn hoor, maar dat streven naar die 50 procent op stedelijk breed vinden we allemaal wel van belang. We willen net als dat we dat bij sociale huur afspraken al hebben willen we dat ook met marktpartijen, via het woonakkoord, en stadsbreed of gemeentebreed als het ware afspreken. Het woonakkoord is de eerste, niet het enige, dat is de plek waar we dat tegen gaan komen om te kijken hoe we dat kunnen borgen. Dan de Held III: ik verschil echt van mening met de VVD, mevrouw de Vries, over onze inspanningen. Ik deel de frustratie dat het sneller moet, daar zijn we het helemaal over eens. Maar dat ligt niet aan dat de gemeente er niet hard

Meerjarenprogramma Stadsontwikkeling 2022 - 2025 hst 1,3,4

genoeg aan zou trekken of de gemeente het niet zou willen, integendeel zelfs. Er is wel een ander punt. Dat is dat wij wel van mening zijn dat op het moment dat er sprake is van een gebiedsontwikkeling waar niet alleen de gemeente maar ook particulieren grond hebben, dat is hier het geval, dat ook zij een verantwoordelijkheid hebben, ook in financiële zin, als het gaat om het bekostigen van algemene voorzieningen. Dus als er scholen moeten komen, voorzieningen, sociale huurwoningen bijvoorbeeld, betaalbare huurwoningen, sportvoorzieningen, als die er allemaal moeten komen en dat kost geld, dan kunnen we die niet alleen maar uit het gemeentelijk deel worden betaald. De mensen die daar grond bezitten en dat willen ontwikkelen, zullen daar een bijdrag moeten leveren. Daar gaat dat gesprek over. Dat zijn onderhandelingen en als we niet met elkaar eens kunnen worden op dat vlak, dan zullen we andere stappen moeten zetten. Dan zullen we inderdaad aan moeten geven, dit is, en dat hebben we ook gedaan, dit is eigenlijk een plan waarmee we kunnen werken. Dat voldoet aan de eisen die we als gemeente hebben, u zelf heeft vastgesteld op basis van de omgevingsvisie. Er zit een heel redelijk voorstel in hoe we met kosten en water omgaan en we zullen ook de partijen duidelijkheid vragen: als jullie hier aan mee willen doen, dan hoort dit erbij. Het kan niet zo zijn dat partijen wel grond hebben, wel geld willen verdienen met woningbouw, maar geen bijdrage leveren aan maatschappelijke doelen. Daar zit een gesprek in en daar voeren we onderhandelingen op. Die zijn overigens nog steeds gaande. Maar het kan niet zo zijn dat we zeggen we stoppen ermee dan betalen we alles zelf, vanwege de snelheid.

01:16:09

Voorzitter: Het was een lange zin. Ik zie interrupties van de heer Rustebiel en daarna van mevrouw de Vries.

01:16:15

De heer Rustebiel: Ja, dank u wel voorzitter, ik ben het helemaal eens met het College. Marktpartijen moeten bijdrage aan sociaal-maatschappelijke voorzieningen en infrastructuur hoort daar wat bij betreft ook bij, en ik snap ook wel dat je een onderhandeling hier niet plenair op tafel kunnen leggen, hoor, maar het was toch het College dat volgens mij al anderhalf jaar geleden ongeveer zei van: we hebben een intentieovereenkomst met ontwikkelaars en nu gaan we de goede kant op en nu zitten we in een fase waarin heel veel dingen, blijkbaar weer opnieuw op de onderhandelingstafel liggen. Dus ik ben toch wel even benieuwd, zonder dat u helemaal de onderhandelingen hier op tafel legt, hoe dat nou precies gegaan is en hoe dat zo gelopen is kunnen zijn?

01:16:49

Wethouder 1: Voorzitter, het loopt nog en gelukkig en ik denk ook en ik hoop dat we uiteindelijk eruit gaan komen, maar die intentieovereenkomst ging over de intentie om samen het gebied te ontwikkelen en die is er nog steeds. Alleen, je moet het wel eens worden over hoe je, het is ook niet zo dat men niet wil betalen, maar het gaat er wel om of dat in redelijke verhouding gebeurt. Dus het is niet zo dat die intentieovereenkomst nu niet meer van kracht is.

01:17:10

Voorzitter: En dan mevrouw de Vries

Meerjarenprogramma Stadsontwikkeling 2022 - 2025 hst 1,3,4

01:17:12

Mevrouw de Vries: Ja, dank u wel, de VVD begrijpt ook dat er natuurlijk gevraagd wordt om samen gebied te ontwikkelen. En dan wordt er gesproken over maatschappelijke doelen. Maar wij wegen het maatschappelijke doel van de woningbouw toch wel heel erg zwaar momenteel. En ziet de wethouder dat ook zo en zijn er dan ook mogelijkheden om dan bijvoorbeeld stukjes alvast op het gebied van woningbouw te ontwikkelen, zonder dat alle maatschappelijke voorzieningen al gerealiseerd zijn, zonder dat we het daar helemaal over eens zijn, tot op de punt en de komma, maar dat er in ieder geval gestart kan worden met een deel? Kan de wethouder ook aangeven of het zo is dat deze partijen dan helemaal niets willen op het gebied van infrastructuur en maatschappelijke voorzieningen of wordt er nu nog gediscussieerd over punten en komma's.

01:18:04

Wethouder 1: Die intentieovereenkomst, zoals de heer Rustebiel al aangeeft, die gaf aan dat er in de basis natuurlijk een gemeenschappelijke doel is om die woningbouw van hier een woonwijk te realiseren. Ook een woonwijk bestaat nooit alleen uit woningbouw. Wat wel een punt is natuurlijk is dat we anno 2021 of '22 intussen natuurlijk wel wat andere opvattingen hebben over hoe een woonwijk eruitziet dan twintig jaar geleden. Bijvoorbeeld als het gaat om de verhouding tussen sociale huur en andere marktsegmenten, als het gaat om de verhouding groen versus verharding, als het gaat om verkeer, als het gaat om de noodzaak van voorzieningen in wijken dichtbij. Dat betekent dat je er niet één op één het bestemmingsplan van destijds kan kopiëren. Het is geen onwil, ook geen patstelling, absoluut niet, maar we zijn het nog niet met elkaar eens en vandaar dat we nog niet de stap hebben kunnen zetten tot een gemeenschappelijk stedenbouwkundig plan, om vervolgens tot een omgevingsplan te komen. Om daar al stukjes uit te trekken, dat vind ik eerlijk gezegd nog iets te vroeg, omdat je daarmee het risico loopt dat je op korte termijn woningen bouwt en het zou hoogstens kunnen, daar kijken we trouwens ook naar, op tijdelijke basis. Daar zou het wellicht een optie kunnen zijn.

01:19:25

Mevrouw de Vries: Ik heb de wethouder nog niet echt gehoord over hoe zwaar dan dat maatschappelijke belang van de woningbouw weegt. Wat vindt de wethouder dan niet dat het tijd is om wat van die eisen misschien te laten varen, omdat de woningbouw gewoon nu zo ontzettend belangrijk is?

01:19:42

Wethouder 1: Nou, u suggereert dat woningbouw tegenover goede sportvoorzieningen staat, maar ik denk dat wij met zijn allen niet woonwijken willen realiseren waar mensen niet kunnen sporten, waar mensen niet naar de winkel kunnen, waar je niet fatsoenlijke groenvoorziening hebt. Dus het staat niet tegenover elkaar.

01:19:57

Mevrouw de Vries: Dat is natuurlijk weer het andere uiterste, maar er zit ook een middenweg tussen.

01:20:00

Wethouder 1: Volgens mij hebben wij een voorstel wat die middenweg bewandeld.

Meerjarenprogramma Stadsontwikkeling 2022 - 2025 hst 1,3,4

01:20:06

Voorzitter: Gaat u door.

01:20:07

Wethouder 1: Ik ga door. Het CDA over de versnelling van het vergunningsproces heb ik al iets over gezegd, ook over bouwen in de dorpen. Ik heb Haren al even genoemd, maar zeker ook in de nog wat kleinere dorpen in onze gemeente, hebben wij eigenlijk als lijn, en we zijn er bijvoorbeeld in Woltersum over in gesprek, maar ook in Ten Post wordt ernaar gekeken en Ten Boer, waarin wij zeggen van dat organische groei, die goed aansluit bij het DNA van het dorp, zeker zou kunnen en dat dat veel belangrijker is dan heel strikt te gaan kijken hoeveel woningen kan een dorp aan, omdat het juist de mogelijkheden biedt om inderdaad, wat de heer de Haan ook al zei, dorpen levendig te houden en op een verantwoorde manier te kunnen gaan groeien. Het idee van de starters wat de heer de Haan noemt: ik vind het moeilijk om dat één twee drie te beoordelen. Er zitten altijd risico's in het overnemen van schulden, maar ik denk wel dat de situatie op de woningmarkt zodanig is dat elk idee om starters te helpen het bestuderen waard is, dus we zouden daar dus naar kunnen kijken. Christenunie: terechte opmerking over de ouderen. De woonzorgvisie presenteren we samen met wethouder Jongman volgende week en dan kunnen we het daar ook over hebben. De studentenhuysvesting en leenstelsel, het klopt trouwens wat de heer Bos zegt. We denken inderdaad dat er een groot deel van de studenten wel in de stad woont maar niet staat ingeschreven. Dat is een punt. Maar er is wel degelijk een effect te verwachten van als het leenstelsel wordt afgeschaft en de basisbeurs weer wordt ingevoerd. Dus daar kunnen we zeker rekening mee houden dat dat een nog hogere druk op onze studentenmarkt te zal hebben dan nu is. Short stay zeg ik tegen mevrouw Folkerts daar komen we echt op korte termijn met het vervolg voorstel. Het laatste punt van de PVV over de huurstijgingen: wij sturen in de prestatieafspraken er stevig op dat de huurstijging zich beperkt tot de inflatie. Als er iets bovenop komt, dan moet dat goed onderbouwd worden en moet de huurdersorganisaties akkoord zijn en moet er een specifieke redenen voor zijn. Als de inflatie daadwerkelijk in 2022 zich ontwikkeld zoals nu lijkt, ja, dan is dat wel een nieuw bespreekpunt. Daar ben ik het mee eens.

01:22:10

Voorzitter: Ik zie dat de heer Pechler nog een vraag heeft, maar we hebben ook nog maar een paar minuutjes en de andere wethouder heeft misschien ook nog wel wat te zeggen, dus is het een heel dringende vraag of valt het wel mee.

01:22:20

De heer Pechler: Het was nog een openstaande vraag maar ik kan hem ook appen.

01:22:25

Voorzitter: Dat kan uiteraard altijd, lang leve het publieke debat. Dan zou ik nu denk ik eerst het woord willen geven aan de heer Broeksma en als er aan het eind nog heel dringende vragen zijn die niet ge-appt kunnen worden dan kan dat uiteraard alsnog.

01:22:41

Wethouder Broeksma: Dank u wel voorzitter, inderdaad hebben we in december gesproken over mobiliteit en diepgaand over de mobiliteitsvisie maar het is goed om ook in de meerjarenprogramma's een aantal punten bij de kop te nemen. Ik begin even met de

Meerjarenprogramma Stadsontwikkeling 2022 - 2025 hst 1,3,4

verkeersveiligheid: we hadden een een lijst met verkeersonveilige situaties. Zo'n 79 dingen stonden er op, een top 25 en een top tien en veel van die lijst is afgevinkt, dat klopt. We hebben veel gedaan en eigenlijk is dat zelfs meer dan we gedacht hadden, meer dan we dachten dat we geld hadden, omdat we ook met slimme financiering, met co-financiering vanuit het rijk soms, maar ook vaker vanuit de provincie, meer hebben kunnen doen dan we van tevoren dachten. Dus het is nodig om een nieuwe lijst te maken en concreet naar de vraag die de SP stelt, maar die u eigenlijk allemaal heeft, hoe komen we aan zo'n nieuwe lijst? Gaan we dat hier bedenken vanaf het stadhuis? Nee, dat doen we natuurlijk met de mensen die er verstand van hebben. Dat zijn niet alleen de gebiedsteams maar er het zijn vooral de verkeersdeelnemers zelf, iedereen is dat dus. Gaan we weer het net ophalen om te kijken wat die een verkeersveilige op verkeersonveilige situaties zijn en die dan prioriteren. Ik kan u voorspellen, die lijst is groter dan we geld hebben, maar die we dan prioritair kunnen aanpakken. Dat is geen opzichzelfstaande zaak. We hebben de mobiliteitsvisie besproken en daar hoort bij een uitvoeringsprogramma van die doorwaadbare stad. U heeft het structurele besluit genomen om op veel plekken van 50 kilometer naar 30 kilometer te gaan. Dat betekent iets voor de verkeersveiligheid, langzame auto's hebben minder impact, maar u hebt ook een kortere remweg dus dat betekent iets. Maar ook daar komt een uitvoeringsprogramma. Eigenlijk kun je het ook weer koppelen aan het uitvoeringsprogramma active mobiliteit, dat is fietsen en lopen gaat het dan over. Die drie: dus de doorwaadbare stad, actieve mobiliteit, verkeersveiligheid of onveiligheid, daar zit samenhang in en we proberen, daar heeft u ook geld voor beschikbaar gesteld om dat op te stellen, om dat in samenhang met elkaar te brengen, zodat u ook op een goede manier kunt prioriteren. Dat is eigenlijk ook wel het antwoord op die financiën; hebben we wel genoeg geld? Uiteindelijk gaat u daar als raad over, als college zullen we daar een voorstel over doen. Maar er zijn natuurlijk eerst nog verkiezingen. Dus u als raad of eigenlijk moet ik zeggen, u de nieuwe raad zeg maar, een nieuw college dat daar dan annex bij is om te zeggen: welke financiën hebben we hier voor over voor goede mobiliteit, goede woningvoorraad, goede openbare ruimte en wat betekent dat dan voor de prioritaire lijst die daar dan bij hoort? Om een voorbeeld te geven van die samenhang: u sprak over de Edelsteenlaan om maar een voorbeeld te geven, de mobiliteitsvisie daar gaat die van 50 naar 30 kilometer per uur. Dat is een buurtstraat maar welke prioriteit dat krijgt? Ergens zal dat op die lijst komen. Komt die bovenaan te staan, halverwege of onderaan? Dat is uiteindelijk aan u. Ik voorspel je ook dat er een samenhang is met die ring West, daar komt hij natuurlijk op uit en dat betekent ook dat een herinrichting van die Edelsteenlaan, van 50 naar 30, ook in samenhang moet worden gezien met wat we uiteindelijk met die westelijke ringweg zouden willen doen. Verkeersveiligheid brengt me als vanzelf ook bij verkeerseducatie. Zeker is daar een relatie met corona. Op het moment dat scholen gesloten zijn, zijn juist die basisschoolleerlingen moeilijker bereikbaar. Maar goed die scholen zijn weer open, in de rekening en ook in de begroting schrijven we wat opmerkingen over maar zodra het kan doen we het weer. We hopen dan maar dat die verkeerseducatie leidt tot minder ongelukken en dat, en er is natuurlijk nooit één op één relatie mee te leggen, maar we hopen dan dat we die verkeerseducatie op dat moment, dat éne moment dat het ertoe doet dat die basisschoolleerling de goede keuzes maakt, waardoor het ongeluk niet plaatsvindt. We houden geen statistieken bij van ongelukken die niet plaatsvinden, maar dan hopen we maar dat het aantal ongelukken die wél plaatsvinden, dat dat langzaam naar

Meerjarenprogramma Stadsontwikkeling 2022 - 2025 hst 1,3,4

beneden gaat en dat de kwetsbare, de beginnende verkeersdeelnemer zeg maar, in een steeds drukker wordende moeizame verkeerssituatie, daar doorheen komt. Wat daarbij hoort is dat we ook experimenteren met schoolstraten. Op sommige plekken doen we dat. Dat betekent dat bij de school, bij het begin en aan het eind, van de basisscholen dan, de straat of een deel van de straat worden afgesloten, zodat het kind het laatste stuk in ieder geval met de fiets komt en dat de ouders ook gestimuleerd worden de kinderen met de fiets naar school te brengen. Het zijn uw kinderen. Waar we het doen is dat een groot succes en ook andere scholen melden zich en vragen: "Kan het ook bij ons?" en we willen dat blijven uitrollen. Ik kom bij de Kerkstraat in Hoogkerk en de aanpak die we uitgerold hebben midden 2019 hebben we uitgebreid besproken met de bewoners en ondernemers. Doe dit, was wat je hoorde van de bewoners, maar niet unaniem, dat betekent ook dat niet iedereen, dat hoor je natuurlijk ook wel weer, is dit het nou, had het ook anders gekund, enzovoort. Dan gaat het over landbouwverkeer, dan gaat het over vrachtverkeer. De kerk staat hier natuurlijk in samenhang met de Held III, of de heldin zoals u wilt, ook met de ontwikkeling van de Suikerzijde ook met wat er gebeurt op de Friesestraatweg bij Slaperstil, allemaal onderdeel van die westflank studie waarvan de quickscan, ik vraag daar ook naar na de zomer verwacht. En het zou dus kunnen dat die Kerkstraat in Hoogkerk dan afgewaardeerd wordt, omdat die de functie van de Kerkstraat, ook doordat bijvoorbeeld bij Stapersteel daar de verkeerssituatie anders gaat lopen en dat de verkeerssituatie in de heldin, de Held III, anders eruit gaat zien. Dat die rol van de Kerkstraat in Hoogkerk anders gaat zijn en dus blijkbaar afgewaardeerd kan worden van het gebruik van wat er nu is. Er is een opmerking gemaakt over Eemskanaal zuidzijde, u heeft mijn mededeling gelezen, tien jaar lang gesoebat. Er is vorig jaar een studie gedaan van, we lossen dit op, dit kan niet zo langer. Dit is de uitkomst zoals we het gaan doen en we gaan - tien verkeersdrempels zijn het in ieder geval op het Groningse deel - gaan we aanleggen. Van alle opties die bekeken zijn, die al dan niet door de brandweer en hulpdiensten als gevaarlijk of onwenselijk werden gedaan, of waardoor het verkeer juist harder ging rijden dan zachter ging rijden, is dit de uitkomst wat ook met de bewoners is besproken en dit gaan we zo doen, dus na tien jaar is wel eens een keer mooi geweest. Dit is de derde gemeente die zich daarover buigt en nu moet het maar eens een keer klaar zijn. Het CDA vraagt naar een maatschappelijke parkeervergunning, en anderen hebben daar ook wel eens naar gesproken. Alle vrijwilligers gratis parkeren dan is dat in feite het opheffen van het betaald-parkeren. Dat gaat allemaal niet, dat kan allemaal niet. Ik breng in herinnering, het betaald parkeren was er al. We hebben het uitgebreid, maar het was er al. Dus ook daar waren maatschappelijke voorzieningen die zeg maar betaald-parkeren. - u kijkt een beetje moeilijk -, maar sector één en sector twee, zeg maar de binnenstad, was al betaald-parkeren. In de tweede schil was betaald parkeren en een derde schil aan toegevoegd. Maar dat betekent dus wat we wel onderzoeken is; wat is er mogelijk met die maatschappelijke parkeervergunning? We staan er in principe eigenlijk wel sympathiek tegenover binnen grenzen: wat is mogelijk zonder dat het deksel van het vat gaat. Alle vrijwilligers gratis parkeren, dan is iedereen een vrijwilliger. We kijken dus sympathiek naar die maatschappelijke parkeervergunning, dat zeg ik u. Knelpunten die er nu zijn, bekijken we per geval met maatwerkoplossingen.

01:30:21

Onbekende spreker 1: Voorzitter, als het nou kan helpen dat iedereen dan straks een

Meerjarenprogramma Stadsontwikkeling 2022 - 2025 hst 1,3,4

vrijwilliger is, dan hebben we meteen ook dat probleem opgelost. Dat lijkt me echt fantastisch.

01:30:29

Voorzitter: Daar zou ik misschien een initiatiefvoorstel over schrijven, maar in verband met de tijd vraag ik de wethouder en de rest ook om tot een afronding te komen.

01:30:37

Wethouder Broeksma: Er is nog één punt en dan is het klaar. Maar het betaald parkeren gaat over ruimte. Dat gaat over openbare ruimte en de ruimte die er niet is, dat kunnen we ook niet aan parkeren toeschrijven dus het gaat erom dat bewoners weer voor hun eigen deur kunnen parkeren. Dat is het hoofdidee van betaald parkeren, dat de openbare ruimte die daarmee gewonnen wordt, heringericht kan worden, klimaatadaptatie, speelvoorzieningen, noem het maar op. Als laatste punt, Voorzitter, het goede van corona behouden. U citeert ons naar zowel uit de mobiliteitsvisie als ook uit het stuk wat er nu is. Ja, het goede van corona behouden, daar gaat het om, dus mobiliteit die niet hoeft plaats te vinden, dat betekent ook dat het files zal voorkomen. En thuiswerken we hebben nu allemaal MS-teams en Zoom of hoe het ook allemaal heet, al die apps we weten nu hoe het ook werkt. En thuisonderwijs, ik geef nog in gedachten, het is natuurlijk mooi dat het fysieke onderwijs, dat is natuurlijk prachtig, maar thuisonderwijs kan ook gunstig zijn. Ik ken twee middelbare scholen die zeggen: afzonderlijk kunnen wij geen filosofie als keuzevak geven op onze middelbaar onderwijs, maar samen - de ene keer op ene locatie, waarbij dan de andere leerlingen via een internetverbinding kunnen meekijken in de klas en de andere keer is het weer op de andere locatie - kunnen wij samen als twee scholen, dankzij afstandsonderwijs toch die filosofie klas in de benen houden. Dus het is niet alleen maar slecht, online onderwijs. Tot zover, Voorzitter, dank u wel.

01:32:13

Voorzitter: Hartelijk dank. Dan kijk ik even de zaal rond of er nog absoluut urgente vragen zijn. De heer Dijk heeft er in ieder geval één.

01:32:22

De heer Dijk: Voorzitter, er was nog eentje aan wethouder van der Schaaf. Het gaat over de zuidzijde van het stationsgebied want het verbaast ons dat daar nog steeds niet duidelijkheid over is, hoeveel procent sociale huur daar dan bijvoorbeeld zou komen.

01:32:37

Voorzitter: Is die niet apart geagendeerd of deze week of volgende week?

01:32:47

Onbekende spreker 2: [onhoorbaar: 01:32:41 - 01:32:47]

01:32:50

Voorzitter: Dan lijkt me dat een heel goed moment om dat verder te bespreken. Inderdaad, dan kunnen de percentages nog even op de rekenmachine worden losgelaten. Dan kijk ik ook even de zaal rond om te vragen of dit zo voldoende debat was. Het gaat hier om een collegebrief dus dat gaat in principe niet door naar de raad. Maar uiteraard kan er wel een motie vreemd worden ingediend. Als ik zo rondkijk zie ik niet heel veel animo daarvoor. Of toch wel?

Meerjarenprogramma Stadsontwikkeling 2022 - 2025 hst 1,3,4

01:33:30

Onbekende spreker 3: We overwegen het wel. Misschien over Bouwjong! en actieplan samen wonen, zoiets zitten we wel te broeden.

01:33:42

Voorzitter: Dan zou ik zeggen: houdt de rest van de raad op de hoogte over uw broedsels en dan wens ik u verder allemaal een fijne avond en een goede terugreis voor het laatste gedeelte van de raadsvergadering vandaag.